

Jak český karbanátek zachránil Ameriku

- CZ24 News | 3. ledna 2023

ČESKO/USA: Zní to jak v pohádce. Chudý hostinský ze Stupna, z vesnice ležící nedaleko Zbiroha, se vydal roku 1888 do Ameriky hledat štěstí. Měl pár dolarů v kapse a velké plány... Ten chudáš se jmenoval František Kroc. A zde začíná příběh o velkém úspěchu českého podnikatele. Jeho vnuk již narozený v USA Raymond Kroc (1902 - 1984), se stal jedním z největších podnikatelů v pohostinství. Bez pověstného hamburgeru od firmy McDonald's, by Američané nejspíše „pomřeli hladu“. Však se do těch hamburgerů od našeho krajana Ray Kroce zakousne denně kolem 70 milionů zákazníků ve 130 zemích světa. Jen těch restaurací fa MC Donald's bylo v roce 2013 přes 35.000 a těch porcí bylo prodáno přes 2.3 mld. Alespoň tak uvádí Wikipedie.

Američané si tento podnikatelský úspěch až příliš přisvojují, hamburger se stal součástí amerického stylu života, ale zcela tomu tak není ! Nebojme se říci, že tím správným mužem, který Ameriku přivedl k tomuto životnímu stylu, byl již vzpomenuť Čechoameričan Raymond Albert Kroc. Vyzkoušel v životě mnoho zaměstnání, až jednou si všiml stánku s rychlým občerstvením. Prodávali tam párek v rohlíku. Tam se zrodil jeho velký den. U stánku se seznámil se zakladateli firmy McDonald's, bratry Richardem a Mouricem. Potom již pohádka, o zázračném podnikateli českého původu, má rychlý spád.

Z vyprávění svého otce si vzpomenuť Raymond A. Kroc na milované české karbanátky. Ty patřily k tradiční české kuchyni jeho předků ze Stupna. Však karbanátek byl vždy důležitou součástí naší české kuchyně. Místo dosavadních párků, se tak do teplé housky dostaly české karbanátky.

V roce 1955 má již Kroc pronajatou první provozovnu od firmy bratří McDonald's, a v roce 1961 pak celou tuto firmu odkoupil za 3 miliony dolarů.

A tak české karbanátky vyrazily ze Stupna do světa k zákazníkům. Na té cestě do světa dostaly již nové jméno, tedy hamburger. Raymond A. Kroc měl úspěch, svými restauracemi rychlého občerstvení dobyl brzy celý svět. Když R. Kroc v roce 1984 zemřel, zanechal za sebou prosperující firmu, která změnila, jak svět, tak i Ameriku. Změnila styl rychlého občerstvení. Hamburger si dnes koupíte všude, na Aljašce, v Číně, tak i na daleké Sibiři. Od roku 1992 i v České republice. A ten samotný název ? Ten je nejspíše podle místa odkud vyplouvaly miliony podobných chudášů, jako byli ti naši Krocovi.

Kdo z těch stamilionů Američanů stravující se v restauracích Mc Donald's, jen trochu tuší, že za tímto hamburgerem, tedy karbanátkem v housce, je úspěch potomka českého hostinského ze Stupna? Až pojedete letos na výlet, vyberte si kouzelnou krajinu kolem Zbiroha, Radnice, zastavte se cestou ve Stupně. Je tam pamětní deska (na bývalém hostinci) připomínající životní cestu Raymonda Alberta Kroce. On ten celý kraj kolem Berounky, je přímo posvátným místem romantiky i památek... Však ten kraj krásně popsal spisovatel Ota Pavel....

Přemysl Votava